

Pisarapuuttuminen

Pisarapuuttuminen on malli pienten lasten välisen kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn. Malli on kehitetty yhdessä Akatemiatutkija Tuija Huukin kanssa.

Pisarapuuttuminen 1 <https://youtu.be/rTYgfyu-b4w> (14min)

- Pienet lapset vasta opettelevat toimimaan ihmissuhteissa. He voivat matkia jotain näkemäänsä. He myös keksivät erilaisia tapoja toimia.
- Usein ikävät tai alistavat tavat alkavat sattumalta ja pienistä hetkistä. Ikään kuin pieninä pisaroina mukavan leikin lomassa.
- Pieneten lasten kohdalla vältetään puhumasta kiusaamisesta tai kiusaajasta ja uhrista.
- Alistavaa ja loukkaavaa käytöstä kuitenkin tapahtuu kaikissa lapsiryhmissä.
- Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi lapsen ominaisuuksien tai kiinnostuksen kohteiden vähättely. Joskus lapsen perhettä tai tavaroita kommentoidaan ikävästi tai lapsi jätetään yksin.

Pisarapuuttuminen 2 <https://youtu.be/ayMQMRNmDNI> (14min)

- Pysäytä alistava tilanne heti, kun huomaat sen. Voit kysyä ”Huomasitteko, mitä tässä juuri tapahtui?”
- Älä etsi syyllistä. Ketään ei pidä syyttää tai tuomita. Älä sano, että joku teko oli väärin. Riittää, että lapset puhuvat ja punnitsevat tapahtuneen mukavuutta kaikkien kannalta.
- Puhu rauhallisesti, paheksumatta ja tuomitsematta ketään. On tärkeää, että lapset lähtevät luottavaisin mielin mukaan, pelkäämättä aikuisen sanoja tai tuomiota.
- Tavoitteena on oppia puhumaan lasten kanssa erilaisista tilanteista, kokemuksista ja tunteista. ”Huomasitteko, mitä tässä tapahtui? Miltäköhän se tuntui? Oliko kaikista kivaa, oikein tai reilua? Muistetaanhan, että me ei tehdä enää niin?”

Pisarapuuttuminen 3 <https://youtu.be/t2UrfkZR2A> (20min)

- Myös aikuinen voi ajattele mattomasti toimia lasta häiriten tai kiusaavasti. Omakin käytös voi olla sellaista. Käytä silloinkin pisarapuuttumista.
- Herkisty huomaamaan aikuisten lapsiin kohdistamat loukkaavat käytänteet.
- Pisarapuuttumisessa tärkeintä ovat toistot, systemaattisuus ja ”pisaruus”. Puutu jokaiseen pisaraan, jokaiseen pieneenkin tilanteeseen.
- Puuttuminen voi tuntua alussa vaivalloiselta. Se vaatii paljon työtä, mutta kantaa pian hedelmää. Pian loukkaava toiminta vähenee voimakkaasti. Lapset huomaavat, että tilanteisiin puututaan, ja oppivat käytössä olevat rajat ja sosiaaliset säännöt.
- Tällä tavalla kiusaaminen ei pääse normalisoitumaan. Lasten suhteet eivät kehity monimutkaisiksi valtasuhteiksi.
- Hyvinvointi ja turvallisuus lisääntyvät ryhmässä.

Diavideot pisarapuuttumisesta:

Pisarapuuttuminen, pysäytä vääränlaisen vallan käytön hetket <https://youtu.be/Oo8m5MtYZjE> (2min)

Pisarapuuttuminen, toistot opettavat tärkeitä taitoja <https://youtu.be/YkZ-Yd1q4Tc> (1min)

Pisarapuuttuminen toimii! Varhaiskasvatuksen opettajan kertoo <https://youtu.be/eTSQJazTBOo> (2min)